

Практичні аспекти формування кластерів в сфері житлово-комунального господарства регіону

О. О. ФРЕНКЕЛЬ

Харківська національна академія міського господарства

Кластер у ЖКГ - це сукупність взаємопов'язаних учасників підприємницької діяльності, що забезпечують нормальне відтворення житлового фонду, раціональне використання фінансових і матеріальних активів, «прозорість» фінансових потоків та оптимізацію системи розрахунків, якісне надання послуг, комплексне впровадження інноваційних технологій. У регіональному кластері ЖКГ будуть представлені всі господарські суб'єкти, діяльність яких пов'язана з процесом надання житлово-комунальних послуг населенню та юридичним особам: комунальним та обслуговуючим підприємствам (житлово-експлуатаційним, ремонтно-будівельним, а також підприємствам з благоустрою, транспортного, комунально-побутового, сервісного обслуговування та ін.); керуючим організаціям (КК, ТСЖ, ЖБК); кредитним організаціям (банкам), інвестиційним, заставним, гарантійним та іншим фондам, страховим компаніям, науковим і освітнім установам, інформаційно-консультаційним центрам, центрам інноваційних технологій (центрам трансферу технологій), центрам науково-технічних розробок та іншими структурами. Усі вхідні в кластер ЖКГ підприємства та організації взаємодіють із законодавчими та виконавчими органами влади регіону. Житлово-комунальні кластери підвищують конкурентні переваги системи і впливають на підвищення продуктивності праці (що для ЖКГ є досить актуальною невирішеним завданням), розширення здатності до інновацій, стимулювання нових бізнес-структур, які підтримують інновації і в тому числі ресурсозберігаючі технології, а також на створення інформаційної та навчальної інфраструктури.

Кожен з перерахованих вище факторів впливу на підвищення ефективності житлово-комунального обслуговування населення залежить від міжструктурних взаємодій, міжособистісних взаємин - формальні і неформальні організаційно-економічні механізми і норми культури, менеджменту - мають позитивне значення для розвитку і функціонування кластерів у сфері ЖКГ.

Важливе значення формування кластерів для підвищення ефективності та конкурентних переваг має доступність інформації з маркетингу, статистичними та оціночними показниками, сучасним технологіям, поточним і перспективним потребам в житлово-комунальних послугах. В рамках житлово-комунального кластера доступ до інформації може бути організований менш витратно для вхідних в нього структур, створюючи умови для більш результативної роботи.

Створювані житлово-комунальним кластером інформаційні переваги забезпечуються за рахунок близькості (технологічної, організаційно-економічної) структур, наявності постійних контактів і громадських зв'язків.

Слід також зазначити, що в кластері сильніше виявляються переваги для розробки впровадження інновацій, ніж в ізолювано працюють організаціях. Участь у кластері дає переваги у впровадженні технологій ремонту, експлуатації, ресурсозбереження, розвитку нових сервісних послуг, диспетчеризації та автоматизації за рахунок доступу до інформації, новим стратегіям в обслуговуванні житлового фонду і територій, франчайзингу передового досвіду, моніторингу за тенденцією платоспроможного попиту різних категорій споживачів, спеціалізації та модульного навчання фахівців та робітників.

При цьому важливо підкреслити, що органи управління з більшою готовністю і швидкістю реагують на потреби кластера, ніж на окремі, наприклад, ТСЖ, а встановлення тісних зв'язків постачальників, виробників і споживачів створює основу для укладення різнобічних договорів або встановлення партнерських відносин.

Найважливішою перевагою кластера в житлово-комунальній сфері територіального утворення є створення спонукають мотивів для формування інфраструктури нового бізнесу. Можливості кластера для розвитку малого та середнього бізнесу реалізуються за рахунок використання наявного в ньому потенціалу фахівців, фінансових структур та інвесторів, що надають більш пільгові умови фінансування, а також за рахунок більш низьких бар'єрів входу і ризиків.

Соціальна складова житлово-комунального кластера створює потенціал узгодження інтересів виробників, приватного бізнесу та населення, що виступає в ролі замовника та контролера якості житлово-комунального обслуговування.